dilluns, 19 de juny de 2023

La fisioteràpia tele-assistida, insuficient per a usuaris crònics i vulnerables

Segons un estudi de la UdL sobre el confinament per la COVID-19

Una sessió a distància / Foto: FIF-UdL

El confinament per la COVID-19 va perjudicar especialment els usuaris crònics de fisioteràpia, com ara les persones amb discapacitat i les que pateixen patologies neurodegeneratives o cognitives, així com els pacients geriàtrics. Fins i tot "persones completament autònomes van arribar a un estat de dependència". Així ho afirma una recerca de la Universitat de Lleida (UdL) publicada a la revista *Physiotherapy Research International* [https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14712865]. L'estudi qualitatiu també posa de manifest les barreres tecnològiques de la teleassistència per a col·lectius vulnerables com ara les famílies sense recursos, les persones migrades, les situacions de dependència o les persones amb baixa alfabetització digital.

Les investigadores i investigadors de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia (FIF) de la UdL -la majoria membres dels grups de recerca Estudis Societat, Salut, Educació i Cultura (GESEC [https://www.gesec.udl.cat/ca/]) de la Universitat i Cures de salut (GReCS [https://www.irblleida.org/ca/recerca/31/grup-de-recerca-de-cures-de-salut-grecs]) de l'IRBLleida- han estudiat l'impacte de la pandèmia en la feina dels fisioterapeutes, tant del sector públic com del privat. "Aquest treball demostra que la reducció dels serveis de fisioteràpia a les urgències en els primers mesos de la pandèmia a Espanya va tenir un impacte negatiu en la salut dels usuaris, augmentant la discapacitat i dependència de les persones amb malalties neurodegeneratives cròniques i els usuaris geriàtrics", explica la professora i investigadora de la UdL Helena Fernández Lago. "La pandèmia també va incidir en la gestió de la demanda, evidenciant encara més la importància de definir el procés de triatge i els protocols de fisioteràpia en les urgències", destaca.

Les entrevistes realitzades a professionals de Catalunya i Galícia - 13 dones i 3 homes, entre 24 i 44 anys - posen de manifest un empitjorament de l'estat de salut de les persones amb patologies neurodegeneratives o cognitives que van desenvolupar complicacions mèdiques com ara l'heminegligència sensorial [https://ca.wikipedia.org/wiki/(Hemi)_neglig%C3%A8ncia_sensorial], és a dir, un dèficit en la consciencia d'estímuls contralaterals. En el cas dels usuaris geriàtrics, a banda de l'impacte del confinament a nivell emocional per soledat, els fisioterapeutes descriuen grans pèrdues de funcionalitat i qualitat de vida, en part per l'augment de la sarcopènia [https://es.wikipedia.org/wiki/Sarcopenia] (pèrdua de massa i força muscular). Per tot plegat, parlen d'un "impacte devastador" en les persones grans amb patologies cròniques. També esmenten l'empitjorament generalitzat de l'estat de salut física dels usuaris de fisioteràpia pediàtrica.

El confinament i la limitació de l'assistència clínica presencial han donat lloc a una tendència cap al servei no intervencionista, amb l'impuls de la fisioteràpia tele-assistida, a l'igual que en altres països com Itàlia, Brasil i els Estats Units. Les limitacions de la teràpia manual han potenciat una atenció telemàtica que els professionals

consideren positiva per a les persones amb patologies musculoesquelètiques cròniques. Ara bé, l'ús de les TIC va suposar un repte, especialment per als professionals i usuaris amb una alfabetització digital baixa. Descriuen "barreres tecnològiques per dur a terme la telerehabilitació en famílies sense recursos i en migrants, així com barreres lingüístiques i culturals, i també amb pacients neurològics i en situacions de dependència".

Rols socials

Investigadores de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la UdL també han liderat un altre article sobre el confinament per la COVID-19, publicat en aquest cas a *International Journal of Environmental Research and Public Health* [https://www.mdpi.com/journal/ijerph]*.* Les conclusions d'aquest estudi qualitatiu - realitzat amb personal de les universitats d'Alacant i Autònoma de Madrid- assenyalen que les mares que havien d'equilibrar el teletreball amb la vida familiar van patir efectes físics, mentals i socials com ara ansietat, estrès, privació del son i problemes de relació. La recerca suggereix que, en situacions de crisi, la desigualtat de gènere augmenta a la llar i les dones tendeixen a tornar als rols tradicionals.

MÉS INFORMACIÓ:

Article *Physiotherapists' experiences on assisting physiotherapy users during the COVID-19 pandemic with lockdown measures in Spain* [https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/pri.2015]

Article *Juggling during Lockdown: Balancing Telework and Family Life in Pandemic Times and Its Perceiveo Consequences for the Health and Wellbeing of Working Women* [https://www.mdpi.com/1660-4601/20/6/4781]